

TŁUMACZ
– NIEZALEŻNY, WEWNĘTRZNY, PRZYSIĘGŁY?
PERSPEKTYWY ZAWODOWE
i NARZĘDZIA PRACY

mgr Tomasz Duda
Kraków, 28 maja 2009

Program prezentacji

Bestiarium, czyli klasyfikacja tłumaczy

Forum, czyli rynek i sposoby działania

Instrumentarium, czyli przybornik

Bestiarium

Tłumacz – hobbysta

- napisy do filmów
- praca dla organizacji

[przekład literacki]

Tłumacz zawodowy

- przekład użytkowy

Bestiariusz

Translator

- **tłumaczenia pisemne**

[zalety wg zwolenników: siedzenie przy biurku, spokój

wady wg przeciwników: siedzenie przy biurku, spokój]

[wyspecjalizowany/poszukujący]

Interpreter

- **tłumaczenia kabinowe, konsekutywne, szeptane**

[zalety wg zwolenników: stały kontakt z ludźmi, mobilność

wada wg przeciwników: stały kontakt z ludźmi, mobilność]

Bestiarium

Tłumacz wewnętrzny (*in-house*)

- **w agencji tłumaczeń**
- **w firmie**

[zalety i wady: stałe godziny pracy, potencjalnie stały dopływ zleceń, potencjalnie stała pensja, mniej bezpośredniego kontaktu z klientem (w agencji), jednolita tematyka zleceń i stały kontakt ze specjalistami (w firmie)]

Wolny strzelec (*freelancer*)

- **własna działalność lub umowa o dzieło**

[zalety i wady: godziny pracy i stawki według własnego uznania; zdobywanie klientów; samodzielna obsługa całego procesu]

Bestiariusz

Tłumacz przysięgły:

- potencjalnie: praca dla sądów i policji
- prestż zawodowy
- korzyści z monopolizacji rynku

www.ms.gov.pl > Rejestry i ewidencje > Tłumacze przysięgli

Bestiarium

Tłumacz języka I grupy (angielski, francuski, niemiecki, rosyjski)

- **dużo zleceń**
- **bardzo duża konkurencja – niższe stawki**

Tłumacz języka II grupy (inne europejskie i łacina)

- **trudniej o zlecenia**
- **nieco wyższe stawki, ale też duża konkurencja**

III i IV grupa (języki pozaeuropejskie)

- **trudno o zlecenia**
- **mała konkurencja – monopolizacja rynku**

Forum

Na którym rynku działać?

	Polska	Europa Zachodnia
Konkurencja	duża	
Stawki	niższe	wyższe
Egzekwowanie płatności	potencjalnie łatwiejsze	potencjalnie dłuższy czas oczekiwania
Świadomość techniczna klientów	niższa (częściej tłumaczy się z dokumentów papierowych)	wyższa (np. częstsze wykorzystanie narzędzi CAT)
Tłumaczenie na język obcy	norma	częściej wymagane jest tłumaczenie na język ojczysty

Forum

Jak działać?

- **etat**

[wygoda, mniejsze ryzyko, ale też mniejsze przychody]

- **umowa o dzieło**

[względna wygoda, ale mała elastyczność]

- **działalność gospodarcza**

[większa samodzielność, większe ryzyko, ale: możliwość odliczania kosztów, większa wiarygodność w oczach zleceniodawców]

Forum

Jakich klientów wybierać?

- **stały pracodawca – firma**
- **biuro tłumaczeń**
- **firmy, bezpośrednio**
- **klienci indywidualni**

Instrumentarium

Narzędzia pracy:

- komputer stacjonarny, stałe łącze, MS Office, oprogramowanie CAT dostosowane do potrzeb, program do OCR (np. FineReader)
[wersja dla wytrwałych: laptop, modem, Open Office i inne oprogramowanie *open source* – i nic więcej]

Dlaczego MS Office?

Klienci przysyłają najczęściej pliki stworzone w tym oprogramowaniu. Dlatego trzeba mieć przynajmniej przeglądarki MS, żeby sprawdzić, jak wygląda dokument po edycji w innych aplikacjach.

Instrumentarium – CAT

Jakie oprogramowanie CAT wybrać?

albo:

O czym w ogóle mówimy?

Instrumentarium – CAT

CAT powinien zapewniać klientom, tłumaczom i biurom tłumaczeń:

- **wyższą jakość**
- **niższą cenę**
- **krótszy czas realizacji**

Instrumentarium – CAT

Narzędzia CAT opierają się na następujących elementach:

- **dzielenie tekstu na segmenty**
- **tworzenie i wykorzystywanie pamięci tłumaczeniowych (*Translation Memory*)**

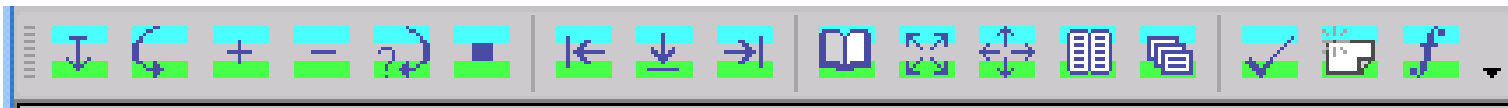
Największe z tych narzędzi umożliwiają:

- **sprawną realizację dużych projektów**
- **budowanie baz terminologicznych**
- **zarządzanie całym procesem tłumaczenia**

Instrumentarium – CAT

Na początek: **Wordfast** > www.wordfast.org,
www.wordfast.com, wersja Classic albo Pro

- do 500 jednostek darmowy
- koszt licencji: 300 € (w Polsce: 150 €)
- pamięci w .txt – możliwość dzielenia z Tradosem

Instrumentarium – CAT

Praca w Wordfaście Classic

{0> Proposal for a Council regulation on the development of the second-generation Schengen information system (SIS II);<}0 {> Proposta per un regolamento del Consiglio sullo sviluppo del sistema d'informazione Schengen di seconda generazione (SIS II);<0 }

TRANSLATION UNIT Created on 11 Jun 03 at 09:46 by Alessandra Muzzi

Subject:Accounting Client:European Union Project:EU9

Proposal for a Council regulation on the development of the second-generation Schengen information system (SIS II);

Proposta per un regolamento del Consiglio sullo sviluppo del sistema d'informazione Schengen di seconda generazione (SIS II);

{0>

proposal for a Council decision on the development of the second-generation Schengen information system (SIS II);

<}88 {>

Proposta per un regolamento del Consiglio sullo sviluppo del sistema d'informazione Schengen di seconda generazione (SIS II);

<0 }

Instrumentarium – CAT

Standard w branży: **Trados** > www.lspsoftware.pl

- najnowsza wersja: **SDL Trados Studio 2009**
- koszt licencji: **1899 zł (studenci: 999 zł)**
- możliwość pracy w kilku środowiskach
- **MultiTerm**

Instrumentarium – CAT

Trados

The screenshot shows the SDL TRADOS TagEditor interface. The main window displays a bilingual HTML document with the following content:

Ⓟ Ⓜ TU This section covers: <100>ऐ सेकशन के कवर होगा: <TU>

Ⓜ

- Ⓜ Ⓜ TU To play a DVD <100> DVD खेलना <TU> Ⓜ Ⓜ
- Ⓜ Ⓜ TU To play special features on a DVD <100> विशेष प्रमुख की DVD के खेलना <TU> Ⓜ Ⓜ
- Ⓜ Ⓜ TU To set parental control for DVDs <100> DVDs से पैरेंटल कंट्रोल सेट करना <TU> Ⓜ Ⓜ
- Ⓜ Ⓜ TU To set DVDs to play automatically <100> DVDs से ऑटोमैटिक खेल सेट करना <TU> Ⓜ Ⓜ

Comments | Verification Messages

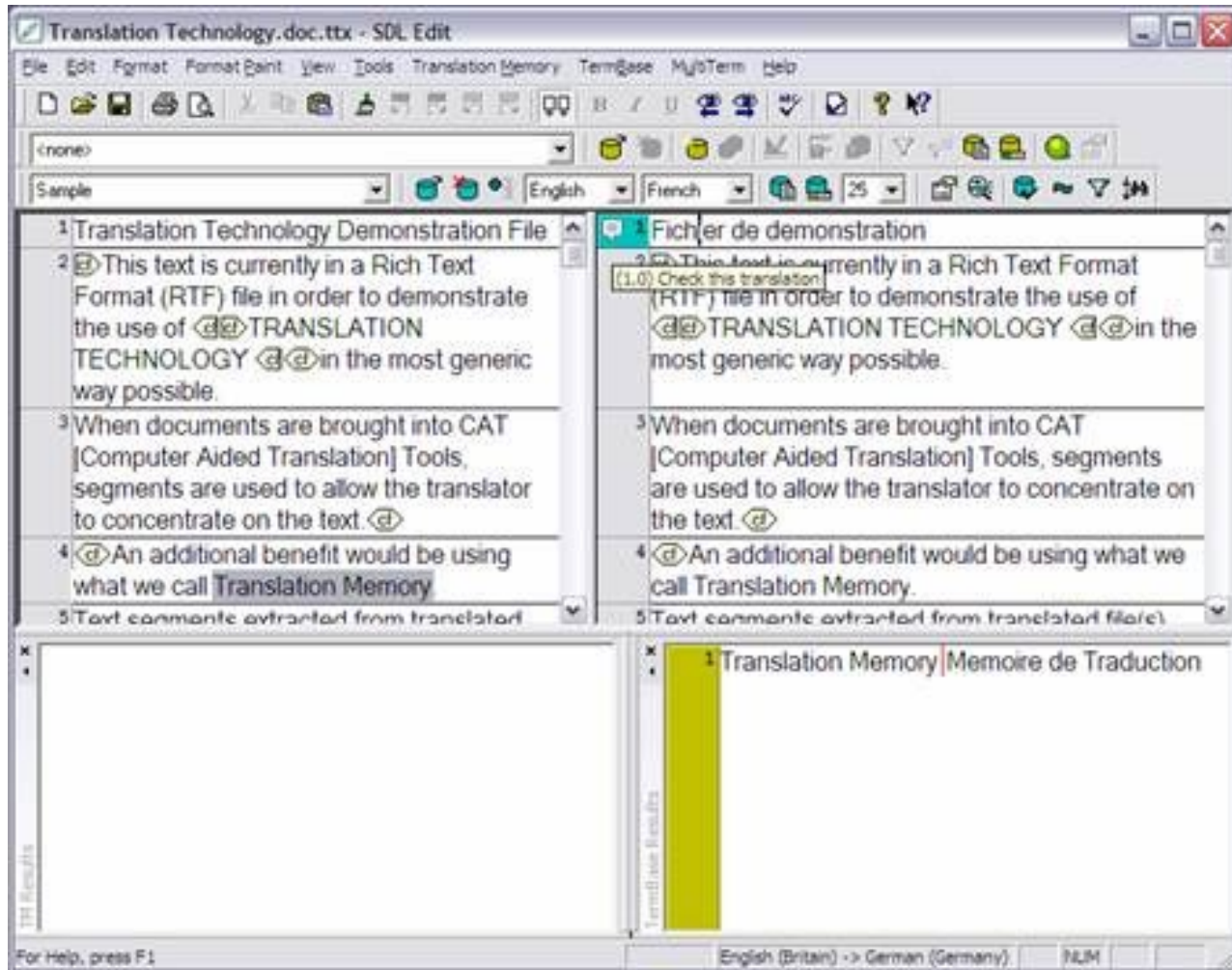
	Author	Version	Date & Time	Location	Text
⚠	Daniel	1.0	27.10.2005 20:17:43	In 33 col 94	Make sure that a Hindi native speaker reviews this translation!
Ⓜ	Magnus	2.0	27.10.2005 20:18:56	In 33 col 94	We have checked with our colleagues in India and can sign off on it.

For Help, press F1

Predefined HTML Settings: Chrs: n/a. Pos: n/a

Instrumentarium – CAT

SDLX

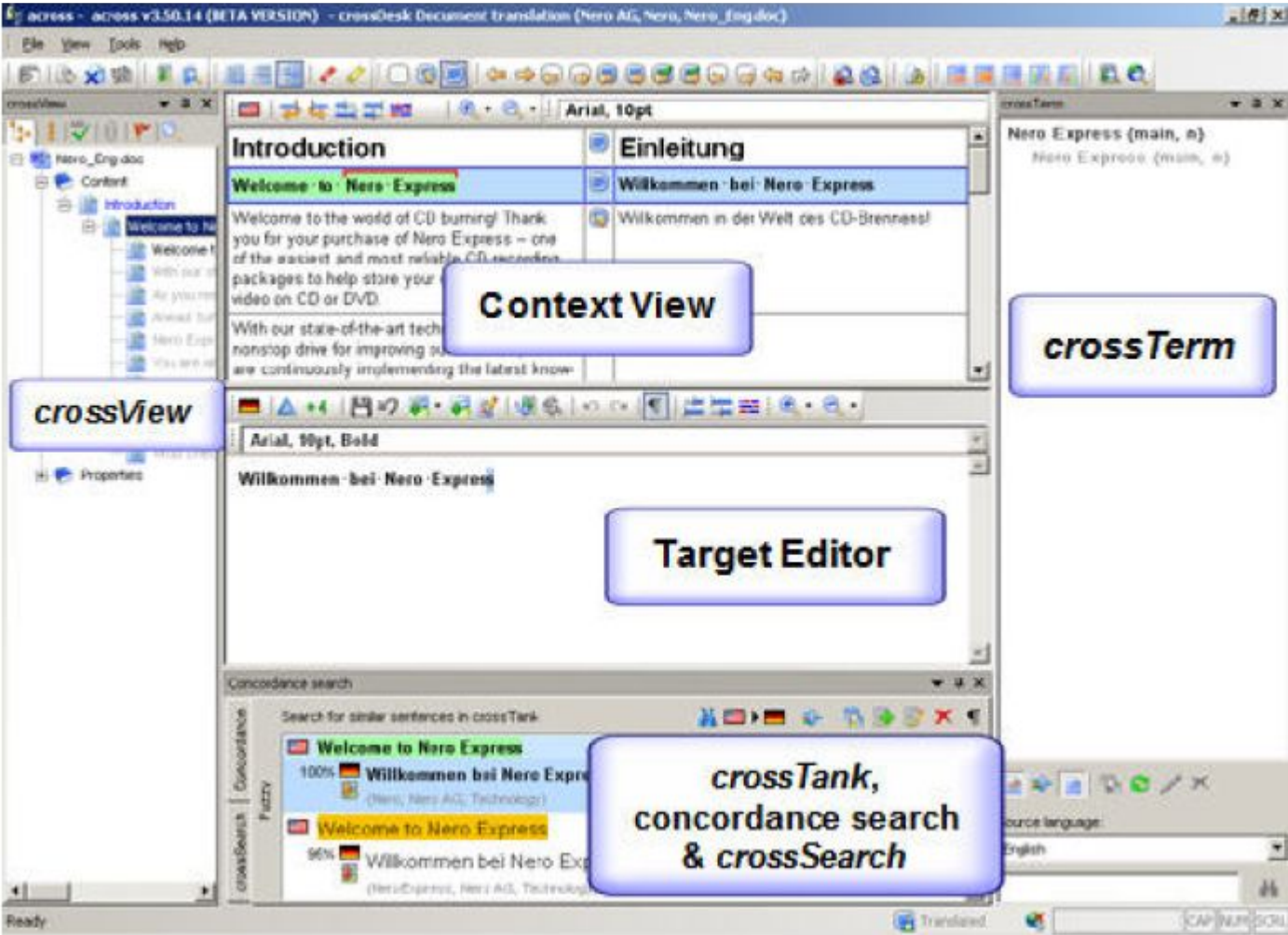
Instrumentarium – CAT

Alternatywa: **Across** > www.across.net

- darmowa licencja dla freelancerów
- współpracuje z pamięciami Tradosa
- możliwość dostosowania wyglądu interfejsu do własnych potrzeb
- spore wymagania sprzętowe

Instrumentarium – CAT

Across

Instrumentarium – CAT

Inne narzędzia CAT (przykłady):

- **OmegaT (darmowy, Java) > www.omegat.org**
- **Déjà Vu X > www.atril.com**
- **Star Transit > www.star-group.net**
- **Heartsome, Swordfish, Passolo, MetaTaxis...**

Instrumentarium

Gdzie warto bywać?

Stowarzyszenia tłumaczy: STP i TEPIS

Internet:

- ProZ > www.proz.com
- BFT > www.forumtlumaczy.pl
- Globtra > www.globtra.com
- Księgarnia > www.ksiazkiknk.pl

Konferencje branżowe:

- Konferencje poświęcone juryslingwistyce, translatoryce i językoznawstwu komputerowemu (Poznań)
- ProZ

Dziękuję za uwagę.